

Petru Cimpoeșu patří k postmoderní generaci rumunských spisovatelů, kteří vstoupili do literatury v první polovině 80. let minulého století, své tvůrčí síly však plně rozvinuli až se změnou společensko-politického klimatu po roce 1989. Budoucí literát se narodil 20. ledna 1952 v moldavském městě Vaslui v rodině krejčího. Roku 1971 dokončil středoškolská studia, a aby se vyhnul vojenské prezenční službě, přihlásil se k přijímacím zkouškám na bukurešťskou Vysokou školu báňskou, kde byly větší naděje na přijetí než na filologických oborech. Uspěl a v roce 1976 vycházel s titulem inženýra, specializovaného na těžbu ropy a zemního plynu. V oboru pracoval po mnoho let, postupně však vystřídal i řadu jiných zaměstnání a funkcí, ze kterých vytěžil materiál pro svou literární tvorbu. Debutoval roku 1983 *Vzpomínkami z venkova*, knihou črt a povídek s náměty ze všedního života, ve kterém autor nachází jistou dávku fantastičnosti či absurdity. V některých prózách se už uplatňují humorné pointy, jaké známe z Cimpoeșovy zralé tvorby. Román *Přirozeně* (1985) vyniká drobnokresebným záznamem života těžařské kolonie v naftových polích na blíže neurčeném místě v Moldavsku, uzavřeného společenství, žijícího v zajetí ubíjející jednotvárnosti, která dovede ústřední hrdinku až k sebevraždě. V krátkém románu *Hrdinou proti své vůli* (1994) žádá spisovatel po „reálné“ postavě, která přežila těžký úraz na železnici, aby napsala o okolnostech, jež k tragédii vedly. Postižený tak spolupracuje s „autorem“, který pátrá na vlastní pěst, ale jejich verze o událostech se často neshodují, ba si i protiřečí. Kniha je vlastně výpovědí o relativnosti pravdy a český čtenář si bezděky připomene slavnou trilogii Karla Čapka. Roku 2000 vydal Petru Cimpoeșu *Příběh o velkém lupiči*, jeden z nejlepších románů rumunského postmodernismu, realistický podáním, parabolický obsahem. Mladík, jehož život je groteskní parodií Spasitelova života, je opakovaně nacházen mrtev na různých místech ve městě a po pohřbu vždy třetího dne zmizí. Právě osvětlení těchto opakovaných skonů a zmrtvýchvstání se stává předmětem pátrání vyšetřujících orgánů a hybným motorem děje. V knize se setkáme s mnoha mytologickými či alchymistickými motivy, tajemným spiknutím s politickými cíli i s negativní utopií (města se postupně zmocňují tzv. realisté, nazývaní též lóže Harmonie, kteří chtějí nastolit rovnostářský řád, nakonec se však rozpadnou na různé frakce a bojují mezi sebou o moc). Všechny dosavadní Cimpoeșovy knihy čtenářským ohlasem zastínil „lidový román s metafyzickým přesahem“ *Simion Vytažník* (2001, česky 2006), v němž autor na osazenstvu jednoho panelového domu v Bacău v humorné nadsázce přiblížil složitý a zdlouhavý přechod rumunské společnosti od totalitního systému k demokracii. Zatím posledním spisovatelovým uměleckým počinem je Cenou svazu rumunských spisovatelů ověčená *Christina Domestica a lovci duší* (2006), „veselá apokalypsa“, v které se mísí prvky špionážního románu, sci-fi, literatury faktu a politické satiry (kromě jiného obsahuje i apokryfní deník Nicolae Ceaușesca).

Ukázka:

PETRU CIMPOEȘU: CHRISTINA DOMESTICA A LOVCI DUŠÍ

PŘEDEHRA

Experiment Armagedon

O *Experimentu Armagedon* se toho mnoho neví, a to, co se ví, jsou spíše neurčité, často protichůdné dohady, nic průkazného, a ještě se to tutlá. Mluví se o něm zdrženlivě a tak

trochu s ostychem, jako když se v rodinách vzešlých z mezaliance někdo před dětmi zmíní o jejich prarodičích nízkého stavu; jakmile přijde řeč na to, co se *tam* událo, naše svědomí ztěžkne a zčerná jako svědomí dlužníka, na jehož dveře zabuší soudní vykonavatelé: v takovou chvíli bychom si moc přáli nebyť doma! Takže každý pokus popsát, co tento experiment *ve skutečnosti* obnášel, je od prvopočátku odsouzen k nezdaru. V důvěrných hlášeních ministerstvu pro zámořská teritoria (takové ministerstvo za komunistického režimu existovalo, i když o jeho existenci nikdo nevěděl) měla ta operace původně krycí jméno *Experiment Atlantida*, což mě přivádí k domněnce, že se už tenkrát vědělo, jaký osud čeká ty, kdo se na něm budou podílet. Snad není třeba dodávat, že později se mnoho příslušných dokumentů kvůli zhoršené mezinárodní situaci nebo snad i záměrně ztratilo, rozptýlilo po archivech anebo bylo zcizeno zainteresovanými osobami z příčin, jež patrně nikdy nevyjdou najevo. Zajímavé je, že zdroje si mezi sebou jakoby úmyslně protiřečí, aby zpochybnilly i to málo pravdy, vyplývající z oněch několika dokumentů a důkazů, které se podařilo získat. Předpokládám – hned uvidíte, jaké důvody mě k tomu vedou –, že situace se příliš nezlepší ani v budoucnu. Jako v případě jiných záhad nedávných dějin archivy mlčí, svědky, zdá se, postihla amnézie a úřední činitelé významně pokyvují hlavou, přívětivě se usmívají a vysvětlují, že jde o informace již založené ad acta.

Nejinak je tomu v případě Rolandova ostrova: ti, kdo vědí, že Rumunsko bylo téměř po čtyři desetiletí (a podle některých zdrojů je i nadále!) koloniální mocností, nejsou ochotni mluvit; buď odpovídají na jiné otázky, než jsou ty, které jim jsou kladeny, anebo krčí rameny či se stáhnou do sebe, stanou se podezřívavými a rozhlízejí se znepokojeně kolem... Bojí se a mlčí. S jedinou výjimkou, o níž bude řeč později.

Koncem šedesátých let minulého století se ten málo známý sopečný ostrov v jižním Tichomoří skutečně stal majetkem rumunského státu, když předtím patřil Spojených státům severoamerickým, přesněji vzato jednomu americkému občanu, který jej pronajal vládě USA, aby tam zřídila vojenskou základnu. Je těžké posoudit, za jakých podmínek přešel pod rumunskou správu, když na jeho území přesto zůstaly americké vojenské základny. Návštěva Richarda Nixona v Rumunsku, neobyčejně vřelé přijetí, jehož se mu od bukurešťského komunistického režimu dostalo, a jeho více než podezřelé přátelství s Nicolaem Ceaușescem, to vše s nekalými obchody spjatými s tímto ostrovem a hlavně s tím, co se nazývalo *Experiment Armagedon*, zřejmě úzce souvisí. Nezapomeňme, že rok předtím přijel do Bukurešti generál de Gaulle zvláště kvůli tomu, aby Ceaușescu podpořil, ať neustupuje americkým ani sovětským tlakům. O Rolandův ostrov měla podle všeho zájem i Francie a zdá se, že sám de Gaulle projevil ochotu jej od rumunské vlády odkoupit a zřídit tam atomovou střelnici, ale Ceaușescu ho zdvořile odmítl s tím, že má v úmyslu ostrov osídlit a vybudovat tam spravedlivou společnost bez vykořisťovatelů a vykořisťovaných, která by byla příkladem hodným následování i pro ostatní tichomořské národy. Jednání mezi těmi dvěma však náhle ustala, dřív než se dospělo k nějaké dohodě, protože de Gaulle se musel vrátit do Francie, kde vypukly všeobecně známé studentské bouře. Dnes máme důkazy, postačující k tomu, abychom mohli tvrdit, že je vyvolali američtí agenti.

Takže roku 1969 přijel do Rumunska tehdejší americký prezident na návštěvu, jež právem vyvolala v mezinárodních sdělovacích prostředcích rozpaky. Nazývejme však věci pravým jménem: návštěva zůstává obestřena tajemstvím až do dneška, kdy ji většina politických analytiků dál považuje za překvapivou a nevysvětlitelnou. Pokud ovšem nepřistoupíme na hypotézu, že návštěva měla nepřiznané cíle, o nichž se veřejné mínění nemělo nic dozvědět. Ani cokoli tušit. O deset let později, přesně v roce 1978, utekl do Německé spolkové republiky generál Pacepa, jeden z Ceaușescových spolehlivých lidí, a vzal s sebou navýsost důležité dokumenty, mezi nimi i podstatnou část z archivů *Experimentu Armagedon*. Jeho cílem byly pochopitelně Spojené státy severoamerické. Po dalších zhruba deseti letech Ceaușescu přišel o moc, a na rozdíl od jiných komunistických vůdců z Východu

byl *odsouzen k trestu smrti* na základě procesu, který nerespektoval žádný z platných předpisů *Trestního zákoníku*. Ve velkém spěchu (!) byl popraven. Konečně po dalších skoro zhruba deseti letech, vlastně koncem roku 2001, vypuklo v bukurešťském tisku to, čemu se později říkalo *skandál Armagedon*... Jde o řadu informací uveřejněných na internetu se zjevným cílem odhalit korupční jednání několika vysokých rumunských činitelů v čele s ministerským předsedou. Jejich skutečný cíl zůstal až do dnešního dne nejasný. Téhož roku vydalo nakladatelství Nemira práci Michela Houellebecqa (francouzského biologa původním jménem Michel Djerzinski) *Elementární částice*, ve které se doporučuje naklonovat nový rozumný druh androgynního humanoida, jehož jedinci by byli geneticky totožní a v budoucích padesáti letech by nahradili lidskou rasu. Zbytečně bychom dodávali, že všechny tyto události spolu úzce souvisejí. Pokud si je pozorně projdeme, objevíme podivné shody, které mohou vyvolat nesčetné dohady.

Otázka s více odpověďmi

První otázka, kterou si musíme položit, je: Jak se Rolandův ostrov dostal do rumunského vlastnictví? Existuje několik možných odpovědí. Ta nejpravděpodobnější bere v potaz dluh více než osmi miliard dolarů, který měly velké ropné společnosti vůči rumunskému občanu inženýru Ionu Basganovi. S některými informacemi o tomto případě byla veřejnost seznámena teprve v lednu 2002 prostřednictvím deníku *Událost dne*. Jde o jistý vynález inženýra Basgana, který americké společnosti po celá desetiletí využívaly, aniž dotyčným platily za práva stanovená zákonem. Vynález se jmenuje „Krouživé vrtání s těžkými úměrnými tyčemi“ a podle citovaného deníku byl v Rumunsku zaregistrován 18. května 1934 s patentem č. 22789. O tři roky později dostal tentýž vynález americký patent pod názvem „Otočné zařízení k vrtání studní“. Podle tohoto patentu měl Basgan po sedmáct let práva na vynález, „všude ve Spojených státech a jeho územích“. Musíme říci, že tato práva byla značná, protože uživatelům přinášela ročně více než 1,5 miliardy dolarů úspor. Bohužel, jakmile Rumunsko vstoupilo po boku Německa do války, americký stát nařídil patent udělený Basganovi obstatit a jeho vynález byl svěřen Správě cizího majetku. Na konci války, když bylo na základě pařížské mírové smlouvy rozhodnuto obstatený rumunský majetek vrátit, Basganův patent na seznámených vyhotovených americkými úřady chyběl. Inženýr Basgan zahájil v USA sto osmáct soudních sporů proti ropným trustům nezákonně využívajícím jeho vynález (mezi nimi byly *Standard Oil Company*, *Gulf Oil Company*, *Shell Oil Corporation* a mnoho dalších), jenže právní zástupci amerických petrolejářů použili mnoha klíčků, obratně využili nedokonalostí právního systému a rozhodnutí ve prospěch stěžovatele dokázali řadu let odkládat. V jistém okamžiku předložili soudu úmrtní list, na kterém bylo uvedeno Basganovo jméno. Ve skutečnosti však šlo o doktora Basgana, vynálezce bratrance. Podívejme se, co se pak dělo dál, jak to uvádí Vasile Surcel, autor článku uveřejněného 26. ledna 2002 ve výše uvedeném deníku (zrovna když *skandál Armagedon II* vrcholil – že by to byla pouhá shoda okolností...?).

Roku 1965 se oficiální delegace vedená Gheorghem Gheorghiu-Dejem setkala s americkým prezidentem Lyndonem Johnsonem. Při rokováních rumunská strana nastolila i otázku Basganova patentu. Kolem 15. října téhož roku vydá americké ministerstvo spravedlnosti *Diversifying Order SA 838*, kterým se ruší obstatení patentu, a ten je vrácen držitelům, čímž je inženýr Basgan oficiálně znovu uveden do svých práv.

Kolem 4. května 1966 se Basgan spojil s ing. Danielem Farcasem, zástupcem německé skupiny *Lomen-Reiter-Dresdner Bank*, a uzavřel s ní smlouvu o spolupráci při znovunabytí svých práv. V červenci provedla německá skupina expertizu, z níž vyplývá, že za oněch

sedmnáct let, kdy byl držitelem patentu, připadají Basganovi autorská práva v hodnotě 8,634 miliardy dolarů.

Na podzim téhož roku dostane Basgan nabídku, aby se stal občanem státu Izrael. Za to mu nabízejí deset milionů dolarů a ujištění, že do tohoto státu bude oněch 8,6 miliardy dolarů převedeno. O několik měsíců později mu Sarchiz Halajian z New Yorku oznamuje, že jisté petrolejářské společnosti z USA uložily na tajné konto velké částky peněz, z nichž se mu budou náležitá práva vyplácet. Později se už o tomto kontu nic nezjistilo. Dostáváme se tak k roku 1969, kdy otázku dlužných peněz znovu vznesl Nicolae Ceaușescu u příležitosti návštěvy amerického prezidenta Richarda Nixona v Bukurešti.

Basganovi dědicové tvrdí, že Nicolae Ceaușescu tehdy dostal padesát milionů dolarů s tím, že nedopustí, aby se Basgan dál bral o svá práva. Ve skutečnosti jsou věci mnohem složitější, a dovoluji si říci, mnohem dramatičtější. Tedy, když generál Pacepa utekl do Spojených států, vzal s sebou větší část archivu k *Experimentu Armaggedon*, a to, co vzít nemohl, pečlivě ukryl na místech známých jen jemu; později se našly důkazy, které potvrzují, že zvláštnost transakce mezi Ceaușescem a Nixonem spočívala v tom, že USA přepustí Rumunsku za určitých podmínek Rolandův ostrov. Přesněji vzato, ostrov se měl stát majetkem Iona Basgana a konto dluhů, na něž jsem poukazoval výše, *ovšem aniž se o tom majitel práv kdy dozví!* Vzhledem k tomu, že Basgan byl rumunským občanem, podle norem mezinárodního práva přešel ostrov pod rumunskou správu. Situace byla o to složitější, že na ostrově zůstaly americké jednotky za podmínek, kdy místní vládu vedl první tajemník se všemi pravomocemi, jaké tehdy připadaly Ceaușescovým župním tajemníkům (hned po prosincových událostech roku 1989 vyhlásil ostrov na základě změny režimu a mocenského vakua v Bukurešti nezávislost a z prvního tajemníka se stal... Roland I., rolandský císař – ale nepředbíhejme!).

Nový člověk vysněný Ceaușescem = metačlověk

Další shoda náhod. Také počátkem roku 2002 tiskové agentury celého světa informovaly o podílu několika rumunských žoldáků na nezdařeném pokusu o státní převrat na Komorském souostroví. To byly poslední záchvěvy obludného spiknutí, započatého před dvaceti lety, spiknutí, jehož cílem bylo prosadit nové dělení světa. Čtenář se pochybovačně usměje, když se dozví, že o tomto novém dělení světa či „novém světovém řádu“, jak je ve svých projevech Nicolae Ceaușescu často (dokonce znepokojivě často!) nazýval, se mezi Spojenými státy a Rumunskem dlouho jednalo právě proto, že bylo ve hře tak mnoho: Rolandův ostrov se totiž mezitím stal jedním z nejdůležitějších ostrovů jižního Pacifiku. Jistě, říkám-li, že tento ostrov byl jedním z nejdůležitějších, nemám na mysli rozlohu nebo počet obyvatel – srovnatelný s počtem obyvatel pouhé jedné rumunské župy –, nýbrž jeho strategický význam, který byl tak veliký, že v jednu chvíli kvůli rumunské správě ostrova hrozilo, že se zvrátí rovnováha sil nejen v oblasti Tichomoří, nýbrž na celém světě. Po velmi složitých jednáních bohužel velmoci s rumunskou vládou nakonec uzavřely dohodu, která zůstala pochopitelně utajena a události z konce osmdesátých let způsobily, že se západní agentury zbavily noční můry ceaușescovského „nového světového řádu“. Není snad třeba dodávat, že samo svržení Ceaușesca, takzvaná prosincová revoluce, s *Experimentem Armaggedon* přímo souvisí. Velmoci nemohly bukurešťskému diktátorovi prominout, že je po celá léta vydíral jednou z nejstrašnějších pohrůzek na adresu celého lidstva, takže Američané a Rusové v plné shodě a co možná nejdiskrétněji zosnovali jeho sesazení. Těm, kdo v televizi sledovali pochybný proces s diktátorovou rodinou v Tîrgoviști, nemohlo uniknout, že Ceaușescu mnohokrát učinil narážku na cizí agentury a spiknutí, jehož cílem je Rumunsko zničit. Dnes musíme konečně přiznat, že Ceaușescu měl naprostou pravdu, jenomže bylo

příliš málo těch, kteří si něco takového byli ochotni připustit. Ionu Iliescovi patří velká zásluha, že původní plány Západu zmařil a vnitřní nepokoje, které měly vést k vymazání Rumunska z mapy, převedl v takzvanou revoluci, po níž následovala poklidná a nekonečná transformace, která kromě jiného umožnila pravým vlastencům nadělat si jmění.

Ale podívejme se, oč tu běží. Jak už jsem uvedl výše, Richard Nixon během své návštěvy Bukurešti přepustil Rumunsku Rolandův ostrov výměnou za odepsání dluhu vůči vynálezci Ionu Basganovi, přičemž si však kladl podmínku, že americké vojenské základny na ostrově ještě dvacet let (tedy roku 1989!) zůstanou. Naproti tomu civilní správa ostrova se podřizovala bukurešťskému režimu, který tam neprodleně zřídil Župní výbor Rolandské komunistické strany, vedený prvním tajemníkem, jmenovaným Ceaușescem. Bezprostředně po převzetí ostrova od Američanů Rumuni začali plnit plán jeho znovuosídlení. To byla první a zásadní část *Experimentu Armaggedon*, tou druhou, jak jsme se dozvěděli mnohem později, byl vznik *nového člověka*. Tomuto plánu lze přičíst na vrub úbytek početního stavu Cikánů (dnes Romů) v oficiálních rumunských statistikách z poloviny sedmdesátých let. Existuje dostatek důkazů, které nás opravňují tvrdit, že tou dobou několik plavidel rumunské obchodní flotily v největší tajnosti vyplulo do Tichomoří a nikdy se už odtamtud nevrátilo. Vzhledem k vysoké porodnosti uvedeného etnika se za pouhých deset let obyvatelstvo ostrova zdvojnásobilo, což zřejmě vnuklo Ceaușescovi nápad zdvojnásobit i počet obyvatel Rumunska. Proto zakázal potraty. To však nebyl hlavní cíl sledovaný diktátorem. Málo lidí ví, že když tehdy Ceaușescu ve svých projevech poukazoval na *nutnost vzniku nového člověka, budovatele všestranně rozvinuté socialistické společnosti*, měl na mysli výhradně změny genetické povahy, jež vědci mezitím tajně zkoušeli na Rolandově ostrově, přesvědčen, že sociální nespravedlnost a utrpení lidí koneckonců vyplývá z přirozené nerovnosti mezi nimi. Proto též dospěl k závěru, že všichni lidé si musí být geneticky rovni, a toho lze dosáhnout jen klonováním. Jelikož sociální rovnost, která by nebyla zdvojnásobena rovností osobní, přesněji řečeno genetickou totožností jednotlivců, by byla nespravedlivá, falešná a vlastně vratká. Teď lépe vidíme spojitost s výzkumy francouzského biologa Michela Djerzinského (alias Houellebecqa), o nichž jsem se zmiňoval na začátku těchto řádků, a na základě jistých archivních dokumentů jsme oprávněni tvrdit, že cílem operací vedených pod krycím názvem *Experiment Armaggedon* byl kromě jiného i vznik antropoidního druhu nadřazeného člověku (takzvaného *nového člověka* nebo *metačlověka*), dosaženého genetickými mutacemi, člověka, který by dobyl svět a nastolil dokonalý a nezvratný komunismus na celé planetě. Jedinci tohoto nového druhu měli být navíc obdařeni paranormálními schopnostmi, tak aby jejich myšlenky a činy mohly být trvale kontrolovány z telepatického ústředí. Naštěstí (nebo snad bohužel?) se po Pacepově útěku do Spojených států Američané o tomto experimentu leccos dozvěděli a dokázali mu zamezit. Několikrát se pokusili Ceaușesca přimět, aby se zřekl jak výroby atomové bomby, která se připravovala v laboratořích poblíž Pitești, tak genetických pokusů (a nejen jich) na Rolandově ostrově a výměnou mu za to nabídli vydatnou finanční pomoc prostřednictvím Mezinárodního měnového fondu. Když pochopili, že Ceaușescu se svých megalomanských plánů není ochoten zříci, rozhodli se ho zlikvidovat, což se také nakonec stalo – důkazem toho jsou prosincové události roku 1989. Později se vrátím k tomu, co po Ceaușescově pádu následovalo. Anebo to už vlastně ani není třeba.

Druhá otázka

Ukázal jsem, že na otázku: Jak se Rolandův ostrov dostal do rumunského vlastnictví? existuje několik možných odpovědí. První z nich, rozebíraná výše, je spjata se jménem rumunského inženýra Iona Basgana. Nadešla chvíle, abychom si rozebrali argumenty svědčící

ve prospěch druhé odpovědi, i když uvidíme, že platnost jedné či druhé rozhodně neovlivňuje závěrečné úvahy o *Experimentu*.

Nedávno objevené dokumenty potvrzují představu, že Rolandův ostrov přešel do vlastnictví rumunského státu dřív, než se myslelo, a za zcela jiných okolností, než jsou ty výše vzpomínané. Ví se, že ostrov vlastně nikdy nepatřil americké vládě, nýbrž americkému občanovi, který se zřejmě jmenoval Roland Hughes, výstřednímu miliardáři, milujícímu hazardní hry, vnukovi anglického fyzika Davida Edwarda Hughese, narozeného v Londýně 1831 a zemřelého 1900 (David Hughes je mimo jiné vynálezcem mikrofonu). Okolnosti, za jakých se Roland Hughes s Američanem rumunského původu Rolandem Cârlanem setkal a spřátelil, zůstávají nejasné. Přispělo k tomu zřejmě to, že měli stejná jména a oba byli homosexuálové, i když tu jistě byly i jiné důvody... Roland Cârlan neboli Odstávče se chlubil tím, že je prostý hoch z venkova, který odcházel z domova s pouhým ranečkem přes rameno, ve skutečnosti to však byl tajný agent ceaușescovské Securitate, důkazem toho je i skutečnost, že se s manželkou Tincuțou nerozvedl a nevzdal se rumunského občanství, i když by na to měl právo. V Rumunsku byl Roland Cârlan ženatý s jednou ze starších sester generála Pacepy, která po jeho takzvaném útěku, režírovaném rumunskými tajnými službami, zůstala na Západě. Ostatně podle Registru rumunské emigrace Pacepa v roce 1950 zanechal studií průmyslové chemie a stal se operačním důstojníkem v rámci Hlavní správy kontrarozvědky právě na popud Rolanda Cârлана, který byl tenkrát s Tincuțou zasnouben. Dostáváme se tak k jednomu momentu v roce 1968, který bude znamenat významný obrat v rumunsko-amerických vztazích nejen kvůli široké veřejnosti dobře známým československým událostem, kdy byly naděje *Pražského jara* a případného komunismu s lidskou tváří rozdraceny pásy tanků vyslaných Brežněvem. Tyto události nepochybně znamenaly důležitý prvek, zaznamenaný jako takový v oficiálních dějinách. Mnohem závažnější však byla jiná událost, již historie nezaznamenává, která se stala na úsvitu dne 22. srpna téhož roku v nevadské poušti, přesněji vzato v jednom kasinu v Las Vegas, když miliardář Roland Hughes, o němž víme, že byl náruživým hráčem *black-jacku*, zůstal bez hotovosti. Zavolał Rolandu Cârlanovi a poprosil ho o půjčku tří milionů dolarů, kterou mu Cârlan sice poskytl, ale do zástavy žádal dokumenty o vlastnictví Rolandova ostrova. O tři dny později, když Hughes hledal svého přítele, aby mu peníze vrátil a znovu se ujal vlastnických práv nad Rolandovým ostrovem, přítel beze stopy zmizel. Na jaře roku 1969 se s ním shledáváme v Rumunsku po boku Ceaușesca, který podnikl pracovní návštěvu župy Botoșani. Fotografie, uveřejněná při této příležitosti ve stranickém deníku *Scînteia*, zachycuje Rolanda Cârлана v diktátorově doprovodu, což znamená, že mezitím se dostal k Ceaușescovi a předal mu dokumenty o vlastnictví Rolandova ostrova, podvodně získané od právoplatného majitele ostrova Rolanda Hughese, který mezitím zahynul při autonehodě, za níž podle všeho také stál Ceaușescův agent. Dodatečný argument: o několik měsíců později byl prezidentským dekretem soudruhu Rolandu Cârlanovi udělen titul Hrdina socialistické práce spolu s medailí Srp a kladivo, „za mimořádné zásluhy v činnosti na obranu revolučních výdobytků“. Pokud jde o Hughese, uvidíme, že Maggie Hughesová, která valnou část jeho majetku zdědila, a teta Billa Wakse jsou jedna a táž osoba; až o třicet let později zemře, odkáže synovci pštroší farmu v Brazílii s podmínkou, že se jednou provždy přestěhuje na Rolandův ostrov. A Bill Waks není nikdo jiný než bohatý manžel přítelkyně Christiny Domestiky Naggie Waksové, se kterou se rovněž setkáme mezi postavami této knihy. Bill a Naggie se usadili na Rolandově ostrově teprve po roce 1992, aby vyhověli vykonavatelům závěti tety Maggie.

Vraťme se nyní o sto let zpátky do roku 1899, kdy slavný vynálezce Nikola Tesla zahájil řadu pokusů v Colorado Springs. I když je Nikola Tesla podle svých oficiálních životopisců srbského původu – narodil se v jedné černohorské vsi roku 1856 –, musíme upřesnit, že v té době bylo Srbsko i Černá Hora součástí rakousko-uherského mocnářství,

k němuž patřil i Banát a velká část Sedmihradska. Takže se dá předpokládat – a je to víc než zřejmé – , že jeho prarodiče byli rumunského původu. Nebo arumunského. Nebo meglenorumunského. Zkrátka něco společného s Rumuny měli. Není nezajímavé poznamenat, že v župě Caraş-Severin na hranici se Srbskem žijí i dnes početné rodiny s příjmením Tesla nebo Teaslă. Více než to, nedávno objevené dokumenty zjevně ukazují na to, že princip radaru neobjevil Tesla, nýbrž jistý rumunský fyzik z Bacău. Podle článku uveřejněného deníkem *Ziua*, Den, ve vydání z 18. února 2006, byla v pitešťském vojenském archivu nalezena složka s poznámkou „Přísně tajné!“, která potvrzuje, že pouhých osm roků před průkopnickým letem Traiana Vuii navrhoval Vasile Dimitrescu patent neviditelného letadla, nezachytitelného radarem. Zařízení vymyšlené rumunským fyzikem mělo kolem letounu šířit neutronový mrak, tak aby se letoun stal na obrazovkách radarů neviditelným. Jedinou technickou překážkou bylo, že radarová zařízení nebyla ještě vynalezena. Z tohoto důvodu byl patent Vasila Dimitresca ministrem války odmítnut, tím spíš, že vynálezce požadoval za svůj vynález částku 20 000 lei. Vasile Dimitrescu se však nedal odradit a přišel s novým patentem, zapsaným pod číslem 1 780 7. května 1910, který podle citovaného článku „*předjímal a popisoval způsob, jakým by fungovalo zařízení, jehož pomocí by se letadla dala vysledovat na velké vzdálenosti. Prakticky šlo o předchůdce radaru.*“ To vše jsou pádné argumenty nejen ve prospěch rumunského původu Nikoly Tesly, nýbrž i ve prospěch hypotézy, že Tesla převzal část myšlenek svého méně známého kolegy Vasila Dimitresca.

Je tu ještě jedna veledůležitá maličkost: ve své laboratoři vedle školy pro hluchoněmé v Colorado Springs Tesla sestrojil takzvaný *Magnifying Transmitter*, který kromě jiných zařízení obsahoval i největší autoindukční cívku, jaká kdy byla vyrobena, schopnou dát vznik vysokofrekvenčnímu proudu o napětí více než deseti milionů voltů. Po druhé světové válce se hodně spekulovalo o případném využití této cívky (známé i pod názvem „Tesla Coil“) v rámci jiného slavného experimentu: *Experimentu Philadelphia*. Podle vynálezceva sdělení jeho původním záměrem bylo dokázat možnost dálkového přenosu elektrické energie bez použití kabelů. Zdá se však, že v Colorado Springs proběhlo i několik tajných pokusů, jejichž výsledky zůstaly zaznamenány jen v Teslových denících, které spolu s dalšími dokumenty skončily v sejfech FBI. Poté co vynálezce v lednu 1943 zemřel na srdeční záchvat, Federální úřad pro vyšetřování veškeré dokumenty v jeho vlastnictví zabavil a okamžitě je prohlásil za přísně tajné. Pohotovost FBI je pochopitelná, vezmeme-li v potaz už jen to, že jen několik málo let předtím Nikola Tesla vyjednával s vládou Velké Británie, vedené tehdy Chamberlainem, o vojenském využití takzvaných „paprsků smrti“. Na druhé straně bylo Teslovo jméno nesčetněkrát připomínáno vedle jména matematika Johna Ericha von Neumana (mimo jiné tvůrce prvního elektronického počítače) v souvislosti s *Experimentem Philadelphia*, o němž jsem se už zmínil výše. Ačkoli se zdá, že se slavný a sporný experiment nikdy neuskutečnil, jestli se přece jen uskutečnil, pak k tomu muselo dojít pár měsíců po Teslově smrti, přesněji řečeno v srpnu 1943. Nebudu se o tom déle šířit, protože k tomu existuje bohatá literatura, a cílem těchto řádků není experiment dopodrobna popsat. Stačí, abych připomněl, že během zmíněného pokusu se torpédoborec *USS Eldridge* s třiatřiceti muži na palubě, vystavený působení vysokofrekvenčního elektromagnetického pole, proměnil v modrý blesk a stal se na tři hodiny neviditelný. Loď se pak vrátila do vod Delawarského zálivu, jako by se nechumelilo. Jenomže někteří členové posádky mezitím zmizeli, jiní omdleli a několik dalších se zbláznilo. V říjnu téhož roku se pokus opakoval bez posádky, plavidlo na dvacet minut znovu zmizelo a při návratu se zjistilo, že přesto chybí část výstroje.

Toto všechno lze lépe pochopit, dáme-li to do souvislosti s řadou pokusů v Colorado Springs, a je dost divné, že na to dosud nikdo nepomyslel. V příslušné době obyvatelé (tehdy malého městečka na úpatí hory Pike's Peak) vyprávěli nejen o elektrických a světelných úkazech, které bylo často vídat v blízkosti laboratoře, jako jsou jiskry prýštící ze země, desítky metrů dlouhé blesky protínající jasnou nebeskou klenbu za doprovodu ohlušujícího

hřmění nebo plazmatické okruží, které téměř po celou dobu obestíralo osmnáctimetrovou věž, kde působila Teslova cívka. Vyskytly se však i případy sluchových a zrakových halucinací, vznášení předmětů v okolních domech, přízračná zjevení a kulové blesky, které si leckdo spletl s létajícími talíři, o nichž se z těžko pochopitelných důvodů dobové noviny střežily psát (nebylo-li jim v tom úmyslně zabráněno). Nakonec během jednoho složitějšího pokusu laboratoř zničila elektrárnu v Colorado Springs a uvrhla město do tmy, což elektrárenskou společnost donutilo zastavit dodávky energie a požadovat opravu škod na vynálezcův účet. O několik let později, když se Tesla pokusil *Magnifying Transmitter* znovu vyrobit ve Wardencllyffe poblíž New Yorku a za tímto účelem nechal postavit osmiúhelnou věž, vysokou téměř šedesát metrů, okolní farmáři se rázně postavili proti z obavy, že by při pokusu mohli přijít o dobytek nebo o úrodu. Ba co víc, George Westinghouse, který hradil většinu nákladů, odmítl vynálezce dál podporovat, když se dozvěděl, že Tesla měl v úmyslu zásobovat zdarma elektřinou kteréhokoli obyvatele planety; který by jen musel zapustit v zahradě u svého domu do země měděnou nebo hliníkovou tyč. Zůstává však otázkou, jestli skutečným důvodem George Westinghouse (sám byl majitelem velké elektrárenské společnosti) byla obava, že by mohl zkrachovat, anebo to, že Nikola Tesla mezitím učinil ještě jeden objev nedozrnlých důsledků: rádiové signály v kosmu, o nichž se domníval, že by mohly dokázat existenci rozumného života na planetě Marsu (a jestli skutečným, ač nedoznaným cílem věže ve Wardencllyffe nebylo právě předávat určité signály jako odpověď...). Také víme, že Tesla už v roce 1899 objevil stojaté zemní vlny a vedl určité pokusy, které přispěly k pochopení jejich šíření a jejich spojitostí se zemskou rezonancí. A víc než to, vymyslel systém seizmologického průzkumu země, založený na sledu menších podzemních výbuchů, který, použit v kombinaci se zemskou rezonancí, byl schopen vyvolat zemětřesení natolik silné, že by dokázalo přemístit a zničit celé světadíly. Konečně v padesátých letech minulého století badatelé potvrdili matematické výpočty Nikoloy Tesly, podle nichž frekvence zemských elektromagnetických vln činí přibližně osm hertzů, tedy je řádově stejně vysoká jako vlny *théta* lidského mozku.

Výše uvedené úvahy nemají na první pohled s Rolandovým ostrovem nic společného. Při pozornějším rozboru však objevíme jejich nepochybnou spojitost. V první řadě jde o věrnou kopii věže de Wardencllyffe, postavenou na ostrově hned po druhé světové válce. Původně se předpokládalo – a spousta lidí tomu věřila –, že je to radarová anténa pro dohled nad lodním a leteckým provozem v dané oblasti (mimochodem princip fungování radaru se připisuje témuž Nikolovi Teslovi, i když ho převzal od Vasila Dimitresca!). Ale jak uvidíme (vlastně jak už víme), funkce radarové antény bylo jen alibi, v budovách poblíž věže probíhaly výzkumy zcela jiné povahy. Převod ostrova do vlastnictví rumunského státu nejenže nevedl k jejich zastavení, nýbrž naopak k jejich urychlení. Připomeňme si, že v srpnu 1968 po vpádu vojsk Rudé armády a ostatních států Varšavské smlouvy s výjimkou Rumunska do Československa Ceaușescu naznačil, že má k dispozici prostředky, aby případný útok ze strany Sovětského svazu odrazil. Jaké to asi byly prostředky? Odpověď najdeme ve výše uvedených řádcích a neodbytných fámách, které kolovaly v Rumunsku sedmdesátých let, kdy prý se ruským tankům nepodařilo přejít hranici na řece Prutu: než dospěly na rumunské území, byly zničeny mocnou laserovou zbraní, což prý Brežněva přimělo, aby si hleděl svého. Nejde snad o *paprsek smrti*, který Tesla nabídl před čtyřiceti lety britskému premiérovi? Dovolíme si jen položit tuto otázku a nečiníme si nárok na ni odpovědět právě proto, že odpověď je nabíledni. Tím spíš, že po tomto incidentu americký prezident Richard Nixon *neprodleně* (!) navštívil Bukurešť! Rozluštili jsme tak další ze záhad této hojně komentované oficiální návštěvy.

Jak soudil bukurešťský tisk, návštěva znamenala zásadní obrat v rumunsko-amerických vztazích. Toto tvrzení si však lze vyložit dvojím způsobem. Teprve teď,

s odstupem více než třiceti let, kdy těžíme z informací poskytnutých tajnými archivy obou zemí, můžeme pochopit, že měla dvojí náplň, skrytou tvář, přístupnou pouze zasvěceným. Souběžně s vlastní návštěvou mezi sebou neúprosně soupeřily rumunské a americké zvláštní služby, probíhala skutečná informační válka, z níž nakonec vyšla vítězně rumunská Securitate. Čirou náhodou se mi dostal do ruky záznam, který to víc než dostatečně dokazuje. Jde o nahrávku rozhovoru *tête-à-tête* mezi Ceaușescem a Nixonem. I když agenti CIA udělali vše, co je v lidských silách, aby zjistili alespoň povšechné informace o tématu tohoto rozhovoru, nepodařilo se jim to. Zato důstojníci rumunských tajných služeb pořídili téměř kompletní nahrávku rozhovoru, aniž Nixon a jeho zvláštní služby co tušili. Jasně to vyplývá z toho, jak uvolněně (ba řekl bych neopatrně!) Nixon hovoří o mimořádně citlivých záležitostech, jako je jaderné zbrojení, americko-sovětské vztahy nebo válka ve Vietnamu. I když tuto nahrávku nebudeme považovat za zcela věrohodnou, pozorný rozbor údajů, které z ní vyplývají, bude užitečný. Oč v rozhovoru vlastně jde, není na začátku příliš jasné. Vypadá to, jako by se ani jedna z hlav státu nemohla odhodlat nazvat věci pravým jménem. Dlouhé minuty si libují v tom, že z protichůdných ideologických pozic hodnotí výkonnost amerického průmyslu. Je dobře známo, že Ceaușescu anglicky nemluvil. Ani s rumunštinou na tom nebyl nejlíp. Aby tento nedostatek překonal, Nixon mu přivezl malé elektronické zařízení, poslední výkřik americké technologie, které pořizovalo okamžitý překlad. Daroval mu je při jednání méně oficiálním. Pak se obě hlavy státu stáhly do ústraní, aby ten přísně tajný rozhovor *tête-à-tête* uskutečnily. Dále uvádíme několik ukázek:

NIXON: Tak co mi povíte, funguje to? Ted' rozumíte, co říkám?

CEAUȘESCU: Slyším jen nějaké praskání v přílbě.

NIXON: Asi jste to pořádně nevykládal. Stiskněte třikrát ten modrý knoflík.

CEAUȘESCU: Da, sejičás ja panimáju.

NIXON: Vidíte, zmáčkli jste špatný knoflík. Podobný přístroj jsem daroval také Brežněvovi. Ten rudý knoflík je pro něj. Vy zmáčknete ten modrý...

CEAUȘESCU: Aha! Bravo! Ted' vás slyším dokonale...!

NIXON: Made in USA! Výhody svobodného, tržního hospodářství!

CEAUȘESCU: Tak abychom si rozuměli, americký lid je jedna věc, a americký imperialismus je něco docela jiného. Nesmíme zaměňovat jedno s druhým. Tenhle báječný aparát je výsledkem práce amerického lidu, práce plně odříkání, které se pak zmocnili jeho imperialističtí vykořisťovatelé.

NIXON: No, já jsem se ničeho nezmocnil, koupil jsem ho cash, abych vám ho přivezl!

CEAUȘESCU: Považuji ten přístroj za přátelské poselství amerického lidu. To jsem chtěl říct.

NIXON: Budiž, v tom případě bychom mohli přikročit k opravdu důležitým otázkám. Dobře víte, co je cílem mé návštěvy.

CEAUȘESCU: Jakpak by ne! Je to oficiální přátelská návštěva, jak stálo ve Scînteii. A co se týče tohoto aparátu, tak si myslím, že náš socialistický průmysl by mohl vyrobit tisíce podobných aparátů, a nikoho přitom nevykořisťovat. U nás jsou výrobci zároveň majiteli a uživateli. Příští rok, až přijedu do Spojených států, vám daruji stejný přístroj, jako je tenhle. A budete vidět, že ten náš bude lepší!

NIXON: Chcete se dál vybavovat na toto téma?

CEAUȘESCU: Ne. Považuji diskusi na toto téma za uzavřenou. Socialistické hospodářství ve všech směrech převyšuje to kapitalistické. socialistickou, centralizovanou?

CEAUȘESCU: Ne. I v tomto ohledu jsou věci nad slunce jasnější. Naše budoucí

pětiletka předpokládá desetiprocentní růst národního důchodu na hlavu. Nechť národ vstříc komunismu v letu stoupá! A pamatujte si, všechen rumunský lid pod moudrým vedením Strany a svého Generálního tajemníka se v dojemné myšlenkové, uvědomělé shodě zavázal, že ji splní za pouhého čtyři a půl roku. Co pohledáváte ve Vietnamu? To bych chtěl vědět!

NIXON: Právě o těchhle záležitostech bych si chtěl promluvit. Za situace, že bychom válku ve Vietnamu prohráli, by ze strategického hlediska mohly výrazně nabýt na významu tichomořské ostrovy.

CEAUȘESCU: Opravdu...?

NIXON: Kromě jiného jde o Simpletonovo souostroví...

CEAUȘESCU: Takové souostroví tam existuje? Přeptám se soudružky Eleny Ceaușescové, ta to musí vědět. Je akademička!

NIXON: Mám na mysli hlavně Rolandův ostrov.

CEAUȘESCU: Co je s ním?

NIXON: Je tu určitý problém. Jistý americký občan, který měl na území celého ostrova doklady o vlastnictví, prohrál obrovské jmění v pokeru. Nebo v ruletě, už přesně nevím. A musel ostrov prodat.

CEAUȘESCU: To považuji za vnitřní problém Spojených států. My se nevměšujeme do vnitřních záležitostí jiných zemí, to je jedna ze zásad naší zahraniční politiky, právě proto, že chceme, aby se ani druzí nevměšovali do našich vnitřních záležitostí. Soudruh Nicu Ceaușescu, první tajemník Svazu komunistické mládeže, můj mladší syn, taky prohrál řadu peněz v Las Vegas, když tam jednou byl. Ale neprodal kvůli tomu žádnou župu a já jsem si nejel k nikomu stěžovat. Doufám, že to bylo řečeno dost jasně.

NIXON: Okamžik, prosím! I když je to řečeno dost jasně, jasné to vůbec není! Ten, kdo ten ostrov koupil, ho okamžitě daroval rumunskému státu! Nepřipadá vám na tom nic zvláštního?

CEAUȘESCU: Ale ano. Je to vlastenecký čin.

NIXON: Příslušná osoba měla dvojí občanství, rumunské a americké. Proč ho nedarovala Spojeným státům?

CEAUȘESCU: To se zeptejte jeho!

NIXON: Kde ho mám vzít? Hned potom zmizel!

CEAUȘESCU: Třeba je na dovolené někde na Havaji.

NIXON: Máme informace, že se v současné době skrývá v Rumunsku. Ústřední výzvědná služba (CIA) zjistila, že příslušná osoba, původním jménem Roland Cârlan, byla vlastně agentem rumunských tajných služeb. Řečeno méně zaobaleně: důstojníkem Securitate.

CEAUȘESCU: Podle mého názoru se tohle mělo zjistit dřív, než Roland Cârlan zmizel. A možná ještě dřív, než ten ostrov od toho vašeho prohnílého a úplatného miliardáře koupil.

NIXON: Právě kvůli tomu jsem vyměnil šéfa CIA.

CEAUȘESCU: Vsadil bych se, že nový šéf CIA bude agentem KGB. Ale to vy zjistíte, až zmizí i on.

Tady je nahrávka nakrátko přerušena, patrně někdo od kontrolního pultu vyměnil kazetu, anebo Nixon vstal z křesla a přistoupil k oknu (připomínáme, že ti dva se nacházeli úplně sami v jisté místnosti v sídle Ústředního výboru RKS).